

Evaluace Výrobní linky

Dobrý den!

Děkujeme za Váš zájem o testování Výrobní linky. Evaluace se skládá ze dvou částí:

1. Testovací scénáře, které popisují různé modelové situace, které mohou nastat při modelování slovníků.
2. Jednoduchý formulář pro Vaše hodnocení Výrobní linky.

Testovací scénáře jsou jednoduché úkoly, kdy je třeba typicky domodelovat kus slovníku podle nějakého dokumentu. Každý scénář obsahuje podrobné zadání, nápovědu i modelové řešení, tento způsob testování je tedy možný (i vhodný) pro úplné začátečníky, kteří s Výrobní linkou ještě nepřišli do styku.

Testovací scénáře jsou volitelnou součástí evaluace. Pokud již máte s Výrobní linkou významné zkušenosti, můžete přeskocit rovnou na hodnocení. Hodnocení přímo nesouvisí s testovacími scénáři. Pro testování jsme zvolili metodiku System Usability Scale (SUS), která zahrnuje deset standardizovaných otázek, které jsou zaměřené na uživatelskou přívětivost aplikace.

Hodnocení je možné vyplnit na tomto odkazu, nemělo by to zabrat víc než dvě minuty:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSflgJAXF3s6BdLWJiq9CiA9M1YVgLcz_gt6EzUHmT4qc12QdQ/formResponse

Prerekvizity

1. Otevřete si kontrolní panel Výrobní linky na adrese:
<https://onto.fel.cvut.cz/modelujeme>
2. Přihlaste se pomocí:
  - a. email: **testuser@email.com**
  - b. heslo: **testuser**
3. Po přihlášení se Vám zobrazí stránka s přehledem pracovních prostorů. **Vytvořte si prosím nový pracovní prostor** (tlačítko "+ Vytvořit pracovní prostor" vpravo nahoře), **jehož název bude obsahovat Vaše jméno**. Název si zapamatujte, tento pracovní prostor budete používat pro všechny scénáře testování. Ostatní pracovní prostory prosím nemažte ani jinak neupravujte, hrozí, že byste mohli zasáhnout do práce / testování jiných uživatelů.

Pokračujte na další stránku pro zahájení testování.

Scénář 1

Zaměření

Import existujícího slovníku, doplnění pojmů v existujícím slovníku

Cílem tohoto úkolu je vytvoření glosáře pojmů z právního předpisu. Konkrétně ze směrnice rady 1999/37/ES o registračních dokladech vozidel. Daná směrnice popisuje, jaké náležitosti má mít osvědčení o registraci vozidla; obsahuje výčet několika pojmů - zejména vozidla a jeho různých vlastností.

PDF směrnice stáhněte zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31999L0037&from=CS>

Zadání

1. Přidejte do pracovního prostoru existující slovník "EVALUACE 1: Směrnice Rady 1999/37/ES".
2. Z pracovního prostoru otevřete editor pojmů (aplikaci TermIt). Po načtení aplikace byste měli vidět na hlavní obrazovce slovník, který jste přidali do pracovního prostoru v minulém kroku.
3. Slovník už obsahuje pojmy "vozidlo" a "motor". Vytvořte další pojmy, které odpovídají vlastnostem vozidla nebo motoru, které se vyskytují na osvědčení o registraci vozidla. Tyto pojmy uvádí směrnice v **příloze 1** (PDF strana 4 a 5) v **sekci V** (Část I osvědčení o registraci musí rovněž obsahovat níže uvedené údaje, před kterými jsou uvedeny odpovídající harmonizované kódy Společenství).

Doporučujeme vytvořit pojmy z podsekcí **A, B, D.1, E, F, P.1-3, S**.

Na další straně dokumentu je nápověda k dílčím krokům a ukázkové řešení.

Nápověda

- V pracovním prostoru lze přidat slovník tlačítkem “+ PŘIDAT SLOVNÍK” a následně vybrat existující slovník ze seznamu. Po kliknutí na název slovníku se slovník načte do pracovního prostoru.
- Editor pojmů lze spustit kliknutím na tlačítko “EDITOVAT POJMY”.
- V editoru pojmů lze seznam pojmů zobrazit rozkliknutím slovníku. Vpravo od seznamu je tlačítko “+ Nový pojem”, kterým lze přidat nový pojem do slovníku.

Ukázkové řešení

Pro danou úlohu může existovat více korektních řešení. Níže uvádíme příklad jednoho možného.

- Vytvořené pojmy pro vlastnosti vozidla: *registrační značka*, *den první registrace*, *značka*, *identifikační číslo vozidla*, *hmotnost*, *počet míst k sezení*
- Pojem *identifikační číslo vozidla* má kromě názvu i synonymum *VIN*
- Vytvořené pojmy pro vlastnosti motoru: *objem*, *nejvyšší užitečný výkon*, *druh pohonné hmoty nebo zdroj energie*

Vytvořené pojmy mohou vypadat například takto:

The screenshot shows a web interface for managing terms. At the top, there are four tabs: 'Terms' (with a count of 12), 'Document' (0), 'Additional properties' (7), and 'Activity'. Below the tabs, the 'Terms' section is active. It includes a '+ New Term' button and two checkboxes: 'Confirmed' (checked) and 'Draft' (checked). A list of terms is displayed, each with a colored dot (red for confirmed, green for draft). The terms are: 'den první registrace' (red), 'druh pohonné hmoty' (red), 'hmotnost' (red), 'identifikační číslo vozidla' (red), 'motor' (red), 'nejvyšší užitečný výkon' (red), 'objem' (red), 'počet míst k sezení' (red), 'registrační značka' (red), 'vozidlo' (green), 'zdroj energie' (red), and 'značka' (red).

Term	Status
den první registrace	Confirmed
druh pohonné hmoty	Confirmed
hmotnost	Confirmed
identifikační číslo vozidla	Confirmed
motor	Confirmed
nejvyšší užitečný výkon	Confirmed
objem	Confirmed
počet míst k sezení	Confirmed
registrační značka	Confirmed
vozidlo	Draft
zdroj energie	Confirmed
značka	Confirmed

Scénář 2

Zaměření

Doplnění modelu slovníku - propojení objektů a jejich vlastností v rámci jednoho slovníku

Cílem tohoto úkolu je vytvoření modelu slovníku (vztahy) z existujícího glosáře pojmů z právního předpisu - opět ze směrnice rady 1999/37/ES o registračních dokladech vozidel. V tomto úkolu se pracuje se stejnými pojmy jako ve Scénáři 1; cílem je tyto pojmy vzájemně logicky propojit.

PDF směrnice stáhněte zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31999L0037&from=CS>

Zadání

1. Smažte z pracovního prostoru všechny existující slovníky
2. Přidejte do pracovního prostoru existující slovník "EVALUACE 2: Směrnice Rady 1999/37/ES".
3. Z pracovního prostoru otevřete editor vztahů (aplikaci OntoGrapher). Po načtení aplikace byste měli vidět na hlavní obrazovce v levém panelu načtený slovník, který jste přidali do pracovního prostoru v minulém kroku, a uprostřed jednoduchý diagram pojmenovaný "Vozidlo".
4. Diagram už obsahuje pojmy "vozidlo" a "motor", které jsou vzájemně propojeny a tvoří základ modelu slovníku. Přidejte k oběma pojmům jejich vlastnosti (jsou již ve slovníku - stačí správně napojit), a to konkrétně:
  - a. Vlastnosti vozidla: *registrační značka, den první registrace, značka, identifikační číslo vozidla, hmotnost, počet míst k sezení*
  - b. Vlastnosti motoru: *objem, nejvyšší užitečný výkon, druh pohonné hmoty nebo zdroj energie*

Na další straně dokumentu je nápověda k dílčím krokům a ukázkové řešení.

Nápověda

- V pracovním prostoru lze smazat slovník tlačítkem “**SMAZAT**” v seznamu slovníků.
- Editor vztahů lze spustit kliknutím na tlačítko “**EDITOVAT VZTAHY**”.
- V editoru vztahů lze zobrazit detail pojmu kliknutím na pojem přímo na diagramu nebo v levém panelu.
- Detail pojmu obsahuje sekci “Vlastnosti”, která zobrazuje vlastnosti objektu. Pro přidání vlastnosti z glosáře k danému objektu lze kliknout do pole na text “Vybrat vlastnost” a vybrat požadovanou vlastnost ze seznamu.
- seznam pojmů zobrazit rozkliknutím slovníku. Vpravo od seznamu je tlačítko “**+ Nový pojem**”, kterým lze přidat nový pojem do slovníku.

Ukázkové řešení

Postup pro vytvoření modelu se může lišit v závislosti na zvoleném zobrazení. Ve výchozím režimu je pro daný diagram vybrán kompaktní pohled, který umožňuje jednodušší modelování, ale stejného výsledku lze dosáhnout i přepnutím na úplný pohled. Nejrychlejší správné řešení je následující:

- Kliknout v diagramu na pojem “vozidlo”
- V detailu pojmu kliknout v sekci “Vlastnosti” do pole “Vybrat vlastnost” a zvolit postupně *registrační značka*, *den první registrace*, *značka*, *identifikační číslo vozidla*, *hmotnost*, *počet míst k sezení*
- Kliknout v diagramu na pojem “motor”
- V detailu pojmu kliknout v sekci “Vlastnosti” do pole “Vybrat vlastnost” a zvolit *objem*, *nejvyšší užitečný výkon*, *druh pohonné hmoty nebo zdroj energie*

Scénář 3

Zaměření

Napojení pojmů ze slovníku na pojmy z jiného slovníku

Cílem tohoto úkolu je propojení pojmů z datového harmonizovaného slovníku evropského registru vozidel a výše zmíněné směrnice rady 1999/37/ES o registračních dokladech vozidel. Datový slovník definuje konkrétní technické požadavky na publikovaná data (formát, typ).

Datový slovník je k dispozici zde (sekce Vehicle):

https://github.com/SEMICEu/SDG-sandbox/blob/master/evidences/vehicle_registration_certificate/data_model/vehicle_registration_certificate_tables.md#vehicle

K dosažení cíle je potřeba vytvořit model slovníku (vztahy) z existujícího glosáře pojmů z právního předpisu - opět ze směrnice rady 1999/37/ES o registračních dokladech vozidel. V tomto úkolu se pracuje se stejnými pojmy jako ve Scénáři 1; cílem je tyto pojmy vzájemně logicky propojit.

PDF směrnice stáhněte zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31999L0037&from=CS>

Zadání

1. Smažte z pracovního prostoru všechny existující slovníky
2. Přidejte do pracovního prostoru existující slovník "EVALUACE 3: Směrnice Rady 1999/37/ES".
3. Přidejte do pracovního prostoru existující slovník "EVALUACE 3: SEMICEu vehicle registration certificate evidence".
4. Z pracovního prostoru otevřete editor pojmů (aplikaci TermIt). Po načtení aplikace byste měli vidět na hlavní obrazovce slovníky, který jste přidali do pracovního prostoru v minulých krocích.
5. Upravte pojmy ve slovníku SEMICEu tak, aby odkazovaly na pojmy se stejným významem slovníku Směrnice. Pojem "vehicle" je již tímto způsobem namapován na pojem "vozidlo". Doplňte:
  - a. U pojmu *identification number* přidejte jako pojem se stejným významem *identifikační číslo vozidla*
  - b. U pojmu *actual mass* přidejte jako pojem se stejným významem *hmotnost*
  - c. U pojmu *seats* přidejte jako pojem se stejným významem *počet míst k sezení*

Na další straně dokumentu je nápověda k dílčím krokům a ukázkové řešení.

Nápověda

- Detail slovníku a seznam jeho pojmů zobrazíte rozkliknutím daného slovníku z úvodní stránky editoru vztahů (aplikace Termlt).
- Detail pojmu zobrazíte kliknutím na název pojmu.
- Formulář pro úpravu pojmů vyvoláte z detailu pojmu kliknutím na tlačítko **“Upravit”** vpravo nahoře.
- K pojmu lze definovat pojmy se stejným významem v sekci “Vztahy” editačního formuláře.
- Pole pro pojmy se stejným významem obsahuje našeptávač - můžete do něj začít psát, případně můžete kliknout na šipku vpravo a tak zobrazit seznam všech pojmů.

Ukázkové řešení

- V editoru pojmů kliknout na slovník "EVALUACE 3: SEMICeu vehicle registration certificate evidence". Tím se dostanete na detail slovníku.
- V sekci “Pojmy” rozkliknout pojem *identification number*. Tím se dostanete na detail pojmu.
- Kliknout na tlačítko **“Upravit”** vpravo nahoře. Tím se dostanete na editační formulář pojmu.
- Do pole “Vztahy” - “Pojmy se stejným významem” napsat frázi “iden”. Jako první výsledek se vrátí “identifikační číslo vozidla”, což je pojem ze slovníku Směrnice. Kliknutím na tento pojem jej přidejte.
- Kliknout na tlačítko **“Uložit”** dole na stránce.
- Proces opakovat pro zbývající pojmy *actual mass* a *seats*.

Scénář 4

Zaměření

Vytvoření slovníku, vytvoření glosáře

Cílem tohoto úkolu je vytvoření jednoduchého datového slovníku pro konkrétní databázi vozidel. Může se jednat například o lokální registr vozidel. Datový slovník popisuje strukturu dat, pokud se navíc vhodně propojí s jinými slovníky.

Databáze vypadá následovně

RZ	VIN	hmotnost	počet míst
1A14567	WBAN001001ABC	2053 kg	6
2B86543	WBAN002002ABC	1684 kg	4
1P39876	WBAN003002ABC	1754 kg	5

Datový slovník k databázi výše by měl popisovat pojmy, které se vyskytují jako hlavičky sloupečků tabulky. Není tedy cílem vytvořit databázi s daty, ale pouze její schéma, které popisuje, jak mají data vypadat.

Zadání

1. Smažte z pracovního prostoru všechny existující slovníky
2. Přidejte do pracovního prostoru nový datový slovník popisující databázi vozidel. Pojmenujte jej například "EVALUACE 4: Registr vozidel".
3. Z pracovního prostoru otevřete editor pojmů (aplikaci TermIt). Po načtení aplikace byste měli vidět na hlavní obrazovce slovník, který jste přidali do pracovního prostoru v minulém kroku.
4. Slovník zatím neobsahuje žádné pojmy. Vytvořte pojmy *RZ*, *VIN*, *hmotnost* a *počet míst*, které odpovídají ukázkové tabulce registru vozidel.

Na další straně dokumentu je nápověda k dílčím krokům a ukázkové řešení.

Nápověda

- V pracovním prostoru lze přidat nový slovník tlačítkem “+ **PŘIDAT SLOVNÍK**” a následně přepnout na záložku “**NOVÝ SLOVNÍK**”.
- Při vytváření slovníku je možné zvolit jeho typ - podle typu se ke slovníku přiřadí výchozí IRI (identifikátor). Pro tento scénář vyberte “Datový” nebo “Generický” typ.
- Název nového slovníku musí být unikátní, respektive jeho IRI nesmí kolidovat s již existujícím slovníkem. Pokud vás aplikace upozorní, že IRI již existuje, pak ji před opětovným uložením formuláře změňte.
- Editor pojmů lze spustit kliknutím na tlačítko “**EDITOVAT POJMY**”.
- V editoru pojmů lze seznam pojmů zobrazit rozkliknutím slovníku. Vpravo od seznamu je tlačítko “+ **Nový pojem**”, kterým lze přidat nový pojem do slovníku

Ukázkové řešení

Pro danou úlohu může existovat více korektních řešení. Níže uvádíme příklad jednoho možného.

- Vytvořit nový slovník s unikátním názvem / IRI
- Vytvořit nové pojmy *RZ*, *VIN*, *hmotnost* a *počet míst* ve slovníku. Vytváření pojmů v tomto scénáři je analogické ke Scénáři 1

Scénář 5

Zaměření

Odvozování a interpretace závislostí mezi pojmy, pojmy se stejným nebo podobným významem

Cílem tohoto úkolu je prozkoumání závislostí mezi slovníky týkající se agendy evidence vozidel a rozhodnutí, které pojmy jsou navzájem propojené nebo odvozené. Díky těmto vztahům je možné různé pojmy a slovníky interpretovat pomocí vazeb na jiné slovníky. Lze například určit, že dva různé pojmy ze dvou různých slovníků jsou totožné, pokud jsou například přímo propojené, nebo pokud ukazují na stejného předka.

Zadání

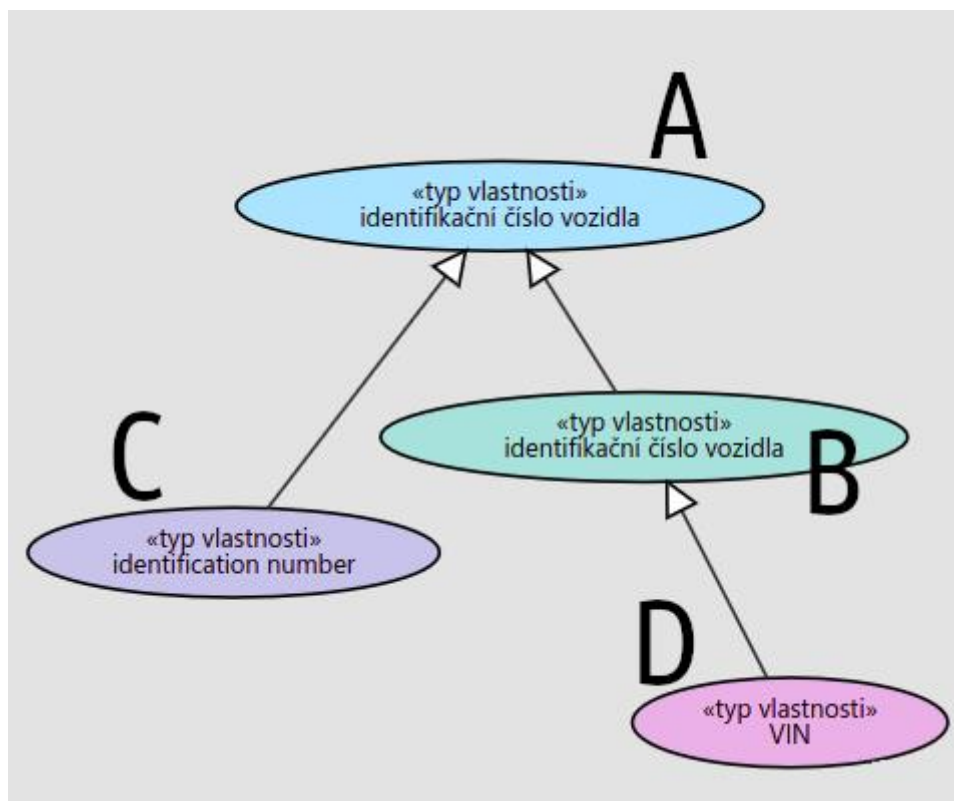
1. Smažte z pracovního prostoru všechny existující slovníky
2. Přidejte do pracovního prostoru existující slovník "EVALUACE 5: Směrnice Rady 1999/37/ES".
3. Přidejte do pracovního prostoru existující slovník "EVALUACE 5: SEMICeu vehicle registration certificate evidence".
4. Přidejte do pracovního prostoru existující slovník "EVALUACE 5: Zákon č. 56/2001 Sb.".
5. Přidejte do pracovního prostoru existující slovník "EVALUACE 5: Registr vozidel".
6. Z pracovního prostoru otevřete editor vztahů (aplikaci OntoGrapher). Po načtení aplikace byste měli vidět na hlavní obrazovce v levém panelu načtené čtyři slovníky, které jste přidali do pracovního prostoru v minulém kroku. V hlavní části obrazovky byste měli vidět dva diagramy pojmenované "Diagram kompaktní pohled" a "Diagram úplný pohled".
7. Pojmy ve slovnících jsou mezi sebou různě propojené, jak je patrné z diagramů. Najděte pojem "identifikační číslo vozidla" ve slovníku "EVALUACE 5: Směrnice Rady 1999/37/ES" a odpovězte na následující otázky:
  - a. Jaké pojmy z jiných slovníků jsou odvozené z daného pojmu?
  - b. Jaké vzájemné vztahy tvoří odvozené pojmy mezi sebou?

Na další straně dokumentu je nápověda k dílčím krokům a ukázkové řešení.

Nápověda

- “Diagram kompaktní pohled” názorně ukazuje, jaké objekty a jejich vlastnosti jsou v jednotlivých slovnících. Barvy v diagramu odpovídají barevnému kódování slovníků v levém panelu.
- Z diagramu je patrné, že “vozidlo” ze slovníku registru vozidel je odvozené z pojmu “silniční vozidlo” ze slovníku zákona č. 56/2001, a to je dále odvozené z pojmu “vozidlo” ze slovníku Směrnice rady.
- Pro identifikaci vztahů mezi vlastnostmi objektů je třeba přepnout na diagram “Diagram úplný pohled”.
- V úplném pohledu lze identifikovat vztahy mezi vlastnostmi dvojím způsobem. V tomto případě je nejjednodušší rozpoznat vztahy přímo z diagramu, který obsahuje všechny vlastnosti.
- Alternativně je možné zobrazit detail vlastnosti kliknutím na danou vlastnost v diagramu nebo v levém panelu v daném slovníku. Detail vlastnosti se zobrazí na pravé straně obrazovky. Po rozkliknutí sekce “Vazby” lze na jednom místě vidět všechny vazby na jiné pojmy.

Ukázkové řešení

- Přepnout na diagram “Diagram úplný pohled”.
- V levém panelu otevřít slovník “EVALUACE 5: Směrnice rady” a v něm typ vlastnosti “identifikační číslo vozidla” Označme si ji jako A. Po kliknutí na vlastnost se zobrazí její detail v pravém panelu a diagram se na ní vycentruje.
- Nyní je třeba vysledovat vztahy generalizace (šipky s bílou špičkou) směřující k pojům nebo od pojmů v jiných slovnících. Z diagramů lze nahlédnout, že z výše

uvedeného pojmu jsou přímo odvozené vlastnosti “identifikační číslo vozidla” ze slovníku zákona č. 56/2001 (označme jako **B**) a “identification number” ze slovníku SEMICeu (označme jako **C**). Z vlastnosti B je dále odvozená vlastnost VIN ze slovníku Registru vozidel (označme jako **D**).

- Protože **B** je odvozeno z **A** a **D** je odvozeno z **B**, je **D** zároveň přeneseně odvozeno z **A**.
- Z pojmu **A** jsou tedy odvozené pojmy **B**, **C** i **D**.
- Jaký je vztah mezi **D** a **C**? Oba dva pojmy jsou odvozené od A, tj. mají stejného předka. Na základě názvů pojmů bychom mohli říct, že jde o shodné pojmy, ale z grafu to na základě logiky nelze dovodit - vzhledem k tomu, že jde o vztahy generalizace, tak shodnost obecně neplatí. Můžeme ale říct, že pokud budeme mít data popsaná slovníkem Registru vozidel (pojem **D**) a jiná data popsaná slovníkem SEMICeu (pojem **C**), pak příslušná data jsou významově shodná ve smyslu slovníku Směrnice rady (pojem **A**).
- Vztah **B** a **C** je analogický vztahu **D** a **C**.

Hodnocení

To je vše! Nyní už zbývá jenom poslední a zároveň nejdůležitější krok.

Prosíme o vyplnění hodnocení Výrobní linky pomocí jednoduchého formuláře na adrese:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSflgJAXF3s6BdLWJiq9CiA9M1YVgLcz_gt6EzUHmT4qc12QdQ/formResponse

Vyplnění Vám zabere zhruba dvě minuty.

Děkujeme!